



**Лектор дисципліни**  
**Контактна інформація**  
**лектора (e-mail)**  
**Сторінка дисципліни в**  
**eLearn**

## **СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ** **«Ринок сортів і насіння»**

**Ступінь вищої освіти – Магістр**  
**Спеціальність 201 Агрономія**  
**Освітньо-професійна програма «Селекція і генетика**  
**сільськогосподарських культур»**  
**Рік навчання 2023-2024, семестр 2**  
**Форма навчання денна**  
**Кількість кредитів ЄКТС 4**  
**Мова викладання українська**

**Жемойда Віталій Леонідович**  
**[Wisena.seeds@gmail.com](mailto:Wisena.seeds@gmail.com)**

### **ОПИС ДИСЦИПЛІНИ**

*(до 1000 друкованих знаків)*

Якість та вартість насіння значною мірою обумовлюють загальну ефективність виробництва продукції рослинництва у зв'язку з досить високою часткою вартості в структурі витрат на вирощування сільськогосподарських культур.

Експорт посівного матеріалу становить близько 10 % від світових внутрішніх ринків. Налічується 71 країна-експортер та 111 країн-імпортерів насіння, грошові надходження та видатки на насіннєвий матеріал яких становлять понад 1 млн. доларів. Нині Щорічний Перелік сортів, що видається під егідою Організації економічної співпраці та розвитку (ОЕСР), включає близько 45 000 сортів та гібридів, які представляють 197 видів.

У зв'язку з цим існує потреба у якісному та швидкому розмноженні врожайного і гетерозисного насіння та його реалізації в ринкових умовах.

Основним завданням дисципліни є: підготовка фахівців до самостійної роботи у сільськогосподарських підприємствах, компаніях і фірмах, які репродукують насіннєвий матеріал, вирощують його, доводять до посівних кондицій, займаються його реалізацією, маркетингом, пакуванням, оформленням відповідних документів, мають свої заводи та лінії по калібруванню, пакуванню і служби по реалізації насіння.

#### **Компетентності ОПП:**

*інтегральна компетентність (ІК):* здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

*загальні компетентності (ЗК):* здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність працювати в міжнародному контексті.

*фахові (спеціальні) компетентності (СК):* здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії; здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям і нефахівцям.

#### **Програмі результати навчання (ПРН) ОПП:**

Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії; інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії; оцінювати та аналізувати сучасний асортимент мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин, продуктів біотехнологій з метою розробки науково обґрунтованих систем їхнього застосування; розробляти та реалізовувати проекти екологічно безпечних прийомів і

технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності; вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення результатів професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері аграрних наук та продовольства; здійснювати ефективне управління персоналом і ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об'єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів; здійснювати бізнесове проектування та маркетингове оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок; добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.

### СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
<b>1 семестр</b>				
<b>Модуль 1</b>				
<b>Тема 1.</b> Система селекційно-насінницької роботи в Україні	2/2	<b>Знати:</b> завдання з селекції та насінництва в сучасних умовах;	Здача практичної роботи. Написання тестів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язок задач, тощо	
<b>Тема 2.</b> Державна кваліфікаційна експертиза – останній етап оцінки цінності сорту	2/2	Державну кваліфікаційну експертизу (ДКЕ); Умови занесення нових сортів до Реєстру сортів рослин		
<b>Тема 3.</b> Міжнародна конвенція по охороноздатності та поширенню сорту (WOS-тест)	2/2	придатних для поширення в Україні; організацію та технологію насінництва зернових та гетерозисних культур; сортовий та насінневий контроль якостей насіння та посівів;		
<b>Тема 4.</b> Насінництво – основна галузь сільськогосподарського виробництва	2/2			
<b>Тема 5.</b> Причини погіршення сортових якостей насінневого матеріалу	2/2	<b>Вміти:</b> Користуватись Державним реєстром сортів рослин		
<b>Тема 6.</b> Законодавча база сучасного насінництва в Україні	2/2	придатних для поширення в Україні;		
<b>Тема 7.</b> Основні засади виробництва і обігу насіння	2/2	Проводити оцінку придатності сорту за охороноздатністю та його поширенню (WOS-тест); Запобігати погіршенню сортових якостей насінневого матеріалу (механічне та біологічне засмічення).		

<b>Модуль 2</b>				
<b>Тема 8.</b> Введення в обіг насіння, сертифікація насіння	2/2	<b>Знати:</b> документацію насіння за сортовими, посівними та врожайними властивостями; Методи аналізування показників якості насіння; Правила пакування та маркування насіннєвого матеріалу; Шляхи запобігання поширення контрафакту насіння; Інтеграцію України в міжнародну насіннєву спільноту <b>Вміти:</b> Користуватись законодавчою базою сучасного насінництва в Україні (основними законодавчими документами); Користуватись методиками попереднього та остаточного інспектування сортових посівів основних сільськогосподарських культур; Контролювати процеси доробки та зберігання насіння; Складати технологічні карти виробництва сортового насіння; Проводити сортові та видові прополки посівів.	Здача практичної роботи. Написання тестів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язок задач, тощо	
<b>Тема 9.</b> Державний нагляд і відповідальність у сфері насінництва	2/2			
<b>Тема 10.</b> Виїзне заняття на насіннєвий завод	2/2			
<b>Тема 11.</b> Методи аналізування показників якості насіння	2/2			
<b>Тема 12.</b> Контролювання процесів доробки і зберігання насіння	2/2			
<b>Тема 13.</b> Пакування та маркування насіння	2/2			
<b>Тема 14.</b> Інтеграція України в Міжнародну насіннєву спільноту	2/2			
<b>Тема 15.</b> Шляхи запобігання поширенню контрафакту насіння	2/2			
<b>Всього за 1 семестр</b>			<b>70</b>	
<b>Екзамен</b>	30/30			<b>30</b>
<b>Всього за курс</b>			<b>100</b>	

## ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<b>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</b>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<b>Політика щодо академічної доброчесності:</b>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<b>Політика щодо відвідування:</b>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

## ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

## РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гаврилюк М.М., Соколов В.М., Жемойда В.Л. Практичне насінництво та насіннезнавство сільськогосподарських культур: навч. посібник. Вінниця. 2019. 270 с.
2. Дзюбецький Б.В., Алдошин А.В., Кирпа М.Я. "Посібник для аудиторів із сертифікації насіння" Дніпро 2018. 148 с.
3. Захарчук О. В. Теоретико-методологічні та практичні основи функціонування ринку сортів рослин. – К.: Видавництво «Алефа», 2009. – 430 с.
4. Економіка насінництва: монографія / Захарчук О.В. – К.: ННЦ ІАЕ, 2015. – 273 с.
5. Жемойда В. Л., Макарчук О. С. та ін. «Селекція і насінництво польових культур». Методичний посібник до виконання ЛПЗ та самостійної роботи для студентів агробіологічного факультету К.; 2015 р. 87 с.
6. Жемойда В. Л., Центило Л. В., Багатченко В. В., Спряжка Р. О. Господарсько-біологічна характеристика та особливості насінництва батьківських форм гібридів кукурудзи селекції ТОВ «Агрофірма «Колос». 2019 р. 40 с.
7. Каленська С.М., Новицька Н.В., Жемойда В.Л. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур. Вінниця : Далинюк, 2011. 322 с.
8. Дупляк О.Т., Жемойда В.Л., Макарчук О.С. «Селекційна робота в Україні: організація та досягнення». – Методичний посібник для самостійної роботи студентів і магістрів денної та заочної форми навчання напрямків Агрономія, Захист рослин, Садівництво і виноградарство. Київ, 2014. – 31.
9. Макарчук О.С., Дмитренко Ю.М., Ковалишина Г.М., Жемойда В.Л. та ін. Селекція і насінництво польових культур. Методичні рекомендації щодо виконання практичних робіт та самостійної роботи студентів ОС бакалавр спеціальностей 201 Агрономія та 202 Захист і карантин рослин. Київ, 2021, 96 с.
10. Гаврилюк М.М., Соколов В.М., Жемойда В.Л. «Практичне насінництво та насіннезнавство сільськогосподарських культур» - Навчальний посібник. – Вінниця 2019, 286 с.

11. Каленська С.М., Новицька Н.В., Жемойда В.Л. «Насіннезнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур» - навчальний посібник. – Вінниця: ФОП Данилюк, 2011. – 320 с.
12. Храпійчук Н.М., Соколов В.М., Вишневський В.В. «Порядок організації внутрішньогосподарського контролю», Київ-Одеса, 2016. – 56 с.
13. Захарчук О. В. Теоретико-методологічні та практичні основи функціонування ринку сортів рослин. – К.: Видавництво «Алефа», 2009. - 430с.
14. Економіка насінництва: монографія / Захарчук О.В. – К.: ННЦ ІАЕ, 2015. – 273 с.
15. Жемойда В.Л., Макарчук О.С., Башкірова Н.В., «Селекція і насінництво польових культур». – Методичний посібник для виконання ЛПЗ та самостійної роботи студентів АБФ та ФЗР. – Київ, 2015. – 87 с.
17. Закон України «Про насіння та садивний матеріал», 2016 р
18. Методика проведення інспектування сортових посівів кукурудзи та сорго, Київ 2009.
19. Соколов В.М., Мельник С.І. «Методика проведення апробації сортових посівів зернових культур».-Одеса-Київ-2009.
24. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин (під ред.. В.В. Вовкодава). Київ, 2006.-31 с.
25. Кіндрок М.О., Соколов В.М., Вишневський «Насінництво з основами насіннезнавства».-Київ, Аграрна наука, 2012. – 264 С.
26. Молоцький М.Я., Васильківський С.П., Князюк В.І. «Селекція та насінництво польових культур» Практикум. Б/Ц, 2008.-192с.
27. Жемойда В.Л., Макарчук О.С., Башкірова Н.В. «Каталог нових селекційних зразків кукурудзи, пшениці озимої, люцерни та ріпаків». Київ, 2019. – 43 с.
28. Жемойда В.Л., Центило Л.В., Багатченко В.В. «Господарсько-біологічна характеристика та особливості насінництва батьківських форм гібридів кукурудзи селекції ТОВ «Агрофірма Колос»». – Київ, 2019. – 35 с.
29. «Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть» (під ред.. акад.. В.В. Моргуна), К., - Лотос, 2001.- т.2. - 635с.